

Visual Outcomes and Posterior Segment Complications of Vitreous Loss Following Phacoemulsification Surgery

Jafarinab MR, MD; Javadi MA, MD; Dehghan MH, MD; Faramarzi A, MD; Maghsodlou A, MD
Nikkhah H, MD; Abbasnia E, MD*; Karimi S, MD

Ophthalmic Research Center, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran

*Corresponding author: eabbasnia@razi.tums.ac.ir

Purpose: To compare the visual outcomes and complications of phacoemulsification surgery in patients with and without vitreous loss (VL).

Methods: A historical cohort study was performed on patients attending Labbafinejad Hospital who had undergone phacoemulsification surgery and was complicated by VL from April 2006 to March 2007. A control group was selected randomly from patients with uncomplicated phacoemulsification surgery during the same period. Best corrected visual acuity (BCVA) and posterior segment complications of phacoemulsification surgery were compared between these two groups using SPSS 15.

Results: The VL group included 70 cases; among them, BCVA was 20/40 or better in 39 (56%) cases. Seventy nine patients entered the control group; of whom, BCVA was 20/40 or better in 62 (78%) cases ($P<0.001$). In the VL group, 4 patients developed cystoid macular edema (CME) and 6 patients developed clinically significant macular edema (CSME) while in the control group only 2 patients developed CME ($P<0.05$). Furthermore, 4 patients developed rhegmatogenous retinal detachment (RRD) in the VL group while there were no cases of RRD in the control group ($P<0.05$).

Conclusion: Vitreous loss during phacoemulsification surgery reduced postoperative BCVA significantly. The rate of postoperative CME and RRD was also significantly higher with this condition.

Key word: Phacoemulsification, Vitreous Loss, BCVA, CME, RRD

• Bina J Ophthalmol 2010; 16 (1): 69-73.

Received: 19 January 2010

Accepted: 15 June 2010

بررسی پیامد بینایی و عوارض پارگی کپسول خلفی و خروج مایع زجاجیه حین عمل جراحی فیکوامولسیفیکاسیون

دکتر محمد رضا جعفری نسب^۱، دکتر محمدعلی جوادی^۲، دکتر علی محمدحسین دهقان^۳، دکتر امیر فرامرزی^۴، دکتر همایون نیکخواه^۵،
دکتر احسان عباس نیا^۶ و دکتر سعید گویمی^۷

هدف: بررسی پیامد بینایی و عوارض سگمان خلفی ناشی از پارگی کپسول خلفی و خروج مایع زجاجیه حین جراحی فیکوامولسیفیکاسیون.

روش مطالعه: در این مطالعه به روش هم گروه تاریخی (historical cohort)، پرونده بیمارانی که طی سال های ۱۳۸۵ و ۱۳۸۶ در بیمارستان لبافی نژاد تهران، تحت عمل جراحی فیکوامولسیفیکاسیون و کارگذاری لنز داخل چشمی قرار گرفته و حین جراحی دچار خروج مایع زجاجیه (vitreous loss) شده بودند، به عنوان گروه دارای عارضه بررسی و اطلاعات لازم شامل بهترین حدت بینایی اصلاح شده (BCVA) پس از ۶ ماه پی گیری و عوارض پس از جراحی ثبت گردید. گروهی دیگر از بیماران که در طی همان دوره زمانی تحت جراحی فیکوامولسیفیکاسیون بدون عارضه قرار گرفته بودند به صورت تصادفی انتخاب و به عنوان گروه شاهد در نظر گرفته شدند.

یافته ها: در طول مدت مطالعه، ۷۰ بیمار پس از جراحی فیکو دچار خروج مایع زجاجیه شدند. از بین این افراد، ۳۹ بیمار (۵۶ درصد) پس از عمل دارای BCVA معادل ۲۰/۴۰ و بهتر بودند. در گروه شاهد، اطلاعات مربوط به ۷۹ بیمار جمع آوری گردید که

۶۲ بیمار (۷۸ درصد) پس از عمل دارای BCVA ۴۰/۴۰ و بهتر بودند (۱۰/۰۰۱). در گروه خروج مایع زجاجیه، ۴ مورد ادم سیستویید ماکولا (CME) و ۶ مورد ادم ماکولا مقاوم به درمان (CSME) و در گروه کنترل تنها ۲ مورد CME مشاهده گردید (P<۰/۰۵). همچنین ۴ مورد جداسدگی شبکیه ایجاد گردید که همگی در گروه اول قرار داشتند (P<۰/۰۵).

نتیجه‌گیری: یافته‌های این مطالعه نشان می‌دهد که خروج مایع زجاجیه در حین جراحی فیکوامولسیفیکاسیون به طور معنی‌داری سبب کاهش BCVA پس از عمل می‌شود. همچنین این عارضه شانس بروز پیامدهایی مانند ادم ماکولا و جداسدگی شبکیه را افزایش می‌دهد.

• مجله چشمپزشکی بینا؛ ۱۳۸۹، دوره ۱۶، شماره ۱: ۷۳-۶۹.

دریافت مقاله: ۲۹ دی ۱۳۸۸

تأیید مقاله: ۲۵ خرداد ۱۳۸۹

• پاسخ‌گو: دکتر احسان عباسنیا (e-mail: eabbasnia@razi.tums.ac.ir)

۱- دانشیار- چشمپزشک- دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

۲- استاد- چشمپزشک- دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

۳- استادیار- چشمپزشک- دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

۴- چشمپزشک

۵- دستیار- چشمپزشک- دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

■ تهران- پاسداران- بوستان نهم- خیابان پایدارفرد (خیابان امیر ابراهیمی)- پلاک ۲۳- مرکز تحقیقات چشم

مطالعه مقایسه‌ای پیامد عارضه خروج مایع زجاجیه را از نظر دید
نهایی و سایر مشکلات احتمالی بررسی نماییم.

روش پژوهش

در این مطالعه به روش هم‌گروهی تاریخی (historical cohort) پرونده بیمارانی که در طی سال‌های ۱۳۸۶ و ۱۳۸۵ در بیمارستان شهید لبافی‌نژاد تحت عمل جراحی فیکوامولسیفیکاسیون و جایگذاری عدسی داخل چشمی قرار گرفته و عمل آن‌ها با عارضه خروج مایع زجاجیه همراه بود از باقیانی استخراج گردید. شرایط خروج بیمار از مطالعه شامل طول مدت پی‌گیری کمتر از ۶ ماه، تبلی چشم، کدورت قرنیه به علت کراتیت مزمن و یا تراخم، وجود اسکار شبکیه ناشی از نورگزایی مشیمیه (CNV)، نوروپاتی اپتیک با علل زمینه‌ای گوناگون از جمله گلوکوم، سابقه عمل جراحی شبکیه، پیوند قرنیه و انجام هم‌زمان جراحی دیگر مانند جراحی آب‌مروارید و ترابکولکتومی بود. بدین ترتیب ۷۰ بیمار در گروه خروج مایع زجاجیه قرار گرفتند. همچنین ۷۹ بیمار که در طی همان دوره زمانی تحت جراحی فیکوامولسیفیکاسیون بدون عارضه قرار گرفته بودند، به طور تصادفی به عنوان گروه شاهد انتخاب شدند.

اعمال جراحی توسط جراحان متفاوت شامل دستیاران، فلوشیپ‌های قرنیه و اعضای هیات علمی صورت گرفت. دستیارها حین جراحی توسط یکی از اساتید یا فلوشیپ‌ها راهنمایی

مقدمه

پارگی کپسول خلفی و خروج مایع زجاجیه (vitreous loss) عارضه ناخواشایند جراحی آب‌مروارید است که احتمال ایجاد ادم سیستویید ماکولا (CME)، جداسدگی شبکیه و اندوفتالمیت را متعاقب جراحی افزایش می‌دهد. همچنین این عارضه ممکن است سبب کاهش بهترین حدت بینایی اصلاح شده (BCVA) گردد.^{۱-۴} اگرچه Nishi^۵ و همکاران^۶، بین گروهی که در حین جراحی دچار خروج مایع زجاجیه شدند و گروه کنترل تفاوتی از نظر BCVA بعد از عمل پیدا نکردند، اما قریب به اتفاق محققین معتقدند این عارضه سبب کاهش BCVA می‌گردد. در مطالعات Claoue^۷، Allinson^۸ و همکارانشان، متعاقب خروج مایع زجاجیه، BCVA معادل ۲۰/۴۰ و بهتر به ترتیب در ۵۵، ۶۷ و ۷۴ درصد بیماران ثبت گردید. همچنین در مطالعه Balent و همکاران^۹، ۲۱ درصد افراد متعاقب جراحی مبتلا به CME و ۵ درصد دچار جداسدگی شبکیه (RD) شدند. در مطالعه Steel^{۱۰}، تنها ۱۲ درصد بیماران، دارای BCVA ۲۰/۴۰ و بهتر بودند و در درصد افراد، CME پس از یک سال پی‌گیری همچنان قابل مشاهده بود.

با توجه به عوارض ناشی از خروج مایع زجاجیه و تاثیر آن بر حدت بینایی بعد از عمل و تعداد فراوان موارد جراحی فیکوامولسیفیکاسیون در مرکز پزشکی لبافی‌نژاد که اغلب توسط دستیاران و فلوشیپ‌ها صورت می‌پذیرد، برآن شدیم تا طی یک

یافته ها

در گروه خروج مایع زجاجیه، ۷۰ بیمار مبتلا به خروج مایع زجاجیه شامل ۳۲ زن (۴۵/۷ درصد) و ۳۸ مرد (۵۴/۳ درصد) و متوسط سن در زمان جراحی معادل $68/5 \pm 7/9$ سال بررسی شدند. این گروه شامل ۲۴ بیمار مبتلا به دیابت بود، اما هیچ موردی از رتینوپاتی دیابتی قابل ملاحظه و یا ادم ماکولای دیابتی مشاهده نشد. پسودواکسفولیشن (PXF) در ۱۴ بیمار وجود داشت ولی هیچ یک از بیماران مبتلا به گلوکوم پسودواکسفولیاتیو نبودند. اعمال جراحی اولیه در ۳۵ (۵۰ درصد)، ۲۰ (۲۹ درصد) و ۱۵ بیمار به ترتیب توسط دستیاران، فلوشیپ های قرنیه و اساتید سگمان قدامی انجام گردید. طول مدت پی گیری حداقل ۶ ماه (۲۱-۶) و متوسط بهترین دید اصلاح شده پس از آخرین پی گیری $67 \pm 60/0$ لومگار بود. بهترین حدت بینایی اصلاح شده در ۳۹ بیمار (۵۶ درصد) معادل $20/40$ و یا بهتر و در ۳۱ بیمار (۴۴ درصد) کمتر از $20/40$ بود (جدول ۱).

می شدند. قبل و پس از جراحی، وجود ادم ماکولا با استفاده از لنز ۹۰ ارزیابی و در صورت شک بالینی به وسیله OCT و فلورسین آنژیوگرافی تایید می گردید.

در صورت بروز پارگی کپسول خلفی و خروج مایع زجاجیه، جراحی توسط یکی از فلوشیپ های قرنیه و یا اساتید ادامه می یافتد و در تمام موارد، ویترکتومی قدامی همراه با جایگذاری عدسی داخل چشمی صورت پذیرفت. پس از جراحی بیماران در روزهای ۱، ۳ و ۷ و سپس هر دو ماه یک بار تا ماه چهارم و در پایان ماه ششم معاینه گردیدند. در برخی موارد با توجه به صلاح دید جراح، جلسات معاینه بیشتر بود. در هر معاینه بهترین حدت بینایی اصلاح شده و نیز عوارض احتمالی ثبت و اطلاعات جمع آوری شده توسط نرم افزار SPSS-۱۵ مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت. آزمون های کای مربع و دقیق فیشر برای مقایسه متغیرهای کیفی و آزمون t جهت مقایسه متغیرهای کمی استفاده شد. همچنان به منظور حذف اثر مخدوش کنندگی عوامل مداخله گر و یافتن تاثیر هم زمان متغیرها از آزمون رگرسیون لجستیک استفاده گردید.

جدول ۱- مقایسه اطلاعات پایه بیماران تحت جراحی فیکوامولسیفیکاسیون و جایگذاری عدسی داخل چشمی

مشخصات پایه	میزان P	خرج مایع زجاجیه	عدم خروج مایع زجاجیه	میانگین سن (سال)
نسبت زن/مرد (درصد جنس مذکور)	* $0/136$	$68/5 \pm 7/9$	$66/2 \pm 10/5$	
دیابت	$\dagger 0/364$	$32/38 (54/3)$	$42/37 (46/8)$	
پسودواکسفولیشن	$\ddagger 0/611$	$24 (34/3)$	$24 (30/4)$	
جراح (درصد): دستیار	$\ddagger 0/1006$	$14 (20/0)$	$4 (5/1)$	
فلوشیپ		$356 (50/0)$	$21 (26/6)$	
استاد		$20 (28/6)$	$31 (39/2)$	
		$15 (21/4)$	$27 (34/2)$	

* میزان P براساس آزمون t

† میزان P براساس آزمون کای مربع

ماکولا (ARMD) بود. در گروه شاهد اطلاعات مربوط به ۷۹ بیمار شامل ۴۲ زن (۵۳ درصد) و ۳۷ مرد (۴۷ درصد) و متوسط سن $66/2 \pm 10/5$ سال در زمان جراحی جمع آوری گردید. در این گروه ۲۴ بیمار مبتلا به دیابت بودند ولی هیچ موردی از رتینوپاتی دیابتی پرولیفراتیو و CSME در این گروه نیز مشاهده نگردید. در ۴ بیمار مبتلا به CSME هیچ موردی از گلوکوم وجود نداشت. اعمال جراحی در ۲۱ (۲۷ درصد)، ۳۱ (۳۹ درصد) و ۲۷ بیمار (۳۴ درصد)، به ترتیب توسط

از ۲۴ بیمار مبتلا به دیابت، BCVA پس از جراحی در ۱۲ مورد ۲۰/۴۰ و یا بهتر و در ۱۲ مورد کمتر از $20/40$ بود. پس از جراحی ۳۱ بیماری که آنها کمتر از $20/40$ بود، ۴ مورد عارضه CME و ۶ مورد عارضه CSME مشاهده گردید. همچنان جداسدگی شبکیه در ۴ مورد و پیش رفت رتینوپاتی دیابتی به سمت نوع پرولیفراتیو فعال در یک مورد مشاهده گردید که این چشم در نهایت به علت گلوکوم نورگزا بینایی خود را از دست داد. در ۱۶ مورد نیز شایع ترین علت کاهش بینایی استحاله وابسته به سن

شدند. در ۱۵ بیمار دیگر، ARMD مهم‌ترین دلیل کاهش دید شناخته شد. جداسدگی شبکیه و یا پیش‌رفت رتینوپاتی دیابتی به سمت نوع پرولیفراطیو فعال در هیچ یک از بیماران مشاهده نگردید. هم‌چنین در طول مدت پی‌گیری، هیچ موردی از انوفالتالیت ثبت نشد (جدول ۲ و ۳).

دستیار، فلوشیب قرنیه و اساتید سگمان قدامی صورت پذیرفته بود. طول مدت پی‌گیری حداقل ۶-۲۰ ماه و متوسط بهترین دید اصلاح شده پس از آخرین پی‌گیری 34 ± 34 لومگار بود. بهترین حدت بینایی اصلاح شده در ۶۲ بیمار (۷۸ درصد) معادل و یا بهتر و در ۱۷ بیمار (۲۲ درصد) کمتر از $20/40$ بود که از بین این ۱۷ بیمار، ۲ مورد پس از جراحی مبتلا به ادم دیابتی ماکولا

جدول ۲- مقایسه میزان حدت بینایی اصلاح شده در بیماران تحت جراحی فیکوامولسیفیکاسیون و جایگذاری عدسی داخل چشمی

*میزان P	خروج مایع زجاجیه (تعداد= ۷۰)	عدم خروج مایع زجاجیه (تعداد= ۷۹)	
۰/۰۱۳	0.81 ± 0.81 (۲۰/۱۳۰)	0.34 ± 0.34 (۲۰/۴۰)	دیابت +
۰/۰۰۵	0.49 ± 0.57 (۲۰/۶۰)	0.22 ± 0.26 (۲۰/۳۰)	دیابت -
<۰/۰۰۱	0.60 ± 0.67 (۲۰/۸۰)	0.26 ± 0.29 (۲۰/۴۰)	کل
	۰/۰۹۴	۰/۱۹۵	میزان †P

* میزان P مربوط به مقایسه دو گروه براساس آزمون آماری t می‌باشد.

† میزان P مربوط به مقایسه درون گروه‌ها براساس آزمون آماری t می‌باشد.

اعداد داخل جدول میانگین دید بر حسب واحد لوگمار (اسنلن) می‌باشند.

جدول ۳- مقایسه عوارض جراحی در بیماران تحت جراحی فیکوامولسیفیکاسیون و جایگذاری عدسی داخل چشمی

میزان	خروج مایع زجاجیه	عدم خروج مایع زجاجیه	عارض
*۰/۱۰۹	۴ (۵/۷)	.	ادم سیستوپید ماکولا (CME) دیابت+
*۰/۲۰۱	۲ (۴/۳)	.	دیابت-
**۰/۰۳۰	۶ (۸/۶)	.	کل
*۰/۲۴۵	۶ (۲۵/۰)	۲ (۸/۳)	ادم ماکولا مقاوم به درمان (CSME)
*۰/۰۴۶	۴ (۵/۷)	.	جداسدگی شبکیه
*۰/۲۱۹	۲ (۲/۹)	.	نابینایی

* مقایسه دو گروه براساس آزمون دقیق فیشر

** تطبیق یافته برای وضعیت دیابت براساس آزمون منتل - هنزل

بحث

پارگی کپسول خلفی و خروج مایع زجاجیه، به عنوان شایع‌ترین عرضه جراحی فیکوامولسیفیکاسیون، می‌تواند سبب کاهش بینایی متعاقب جراحی گردد.^۹ در مطالعه Quillen و همکاران^۱، در ۱۱ مورد از ۱۶ بیمار (۶۹ درصد) متعاقب جراحی فیکو همراه با خروج مایع زجاجیه، BCVA معادل $20/40$ و بهتر بود.^۱ این میزان در مطالعه Blomquist^{۱۱} و Cruz^{۱۲}، به ترتیب ۷۷ و ۹۰ درصد بود. در گزارش Ionides^{۱۳} و همکاران^{۱۳} متعاقب جراحی

فیکو، شانس BCVA معادل $20/40$ و بهتر، در گروه دچار عرضه خروج مایع زجاجیه، $3/8$ برابر کمتر از بیمارانی بود که جراحی بدون عرضه داشتند.^{۱۳}

در مطالعه ما، 39 مورد از 70 بیمار (۵۶ درصد) دچار عرضه خروج مایع زجاجیه در پایان مدت پی‌گیری (حداقل ۶ ماه) دارای بهترین حدت بینایی اصلاح شده $20/40$ و بهتر بودند، که نسبت به سایر مطالعات عدد کمتری را نشان می‌دهد. علت این تفاوت می‌تواند اختلالات زمینه‌ای بیماران قبل از عمل مانند ARMD و

با گروه شاهد صورت نپذیرفته است و از این نظر مطالعه ما از مزیت بیشتری برخوردار است. محدودیت اصلی مطالعه ما عدم تعیین علت کاهش بینایی در موارد BCVA کمتر از ۲۰/۴۰ می باشد. یافته های این مطالعه نشان می دهد بروز عارضه خروج مایع زجاجیه در حین جراحی فیکوامولسیفیکاسیون، بهترین حدت بینایی اصلاح شده را به صورت معنی داری کاهش می دهد. همچنین این عارضه شناس بروز سایر پیامدها از جمله ادم ماکولا و جداشده شبكیه را به طور واضح بیشتر می کند. بنابراین باید تمھیدات کافی جهت کاهش بروز این عارضه به کار گرفته شود. براساس نتایج این مطالعه پیشنهاد می گردد در مراحل اولیه آموزش جراحی فیکو، موارد ساده تر به دستیاران واگذار گردد. ارایه مطالب علمی پیش از انجام جراحی بر روی انسان و نیز حضور فعال در Wet Lab و استفاده از دستگاه شبیه ساز بسیار مفید خواهد بود. همچنین، حضور اساتید در تمامی مراحل جراحی توصیه می شود. از سوی دیگر، در صورت وقوع پارگی کپسول خلفی و خروج مایع زجاجیه در حین جراحی، تشخیص سریع و به موقع و انجام مداخلات ضروری سبب کاهش بروز عوارض پس از جراحی می گردد. این بیماران پس از جراحی باید تحت نظر یک جراح با تجربه قرار گرفته و در فواصل زمانی کوتاه تر و با دقت بیشتر پیگیری شوند.

منابع

1. Cerasoli Jr, Kasner D. A follow-up study of vitreous loss during cataract surgery managed by anterior vitrectomy. *Am J Ophthalmol* 1971;71: 1040-1043.
2. Johansen J, Theodorsen FP, Corydon L. Visual outcome following complicated extracapsular cataract extraction. *J Cataract Refract Surg* 1992;18:577-581.
3. Jaffe Ns, Clayman HM, Jaffe Ms. Cystoid macular edema after intracapsular and extracapsular cataract extraction with and without an intraocular lens. *Ophthalmology* 1982;89:25-29.
4. Javitt JC, Vitale S, Canner JK. National outcomes of cataract extraction; endophthalmitis following inpatient surgery. *Arch Ophthalmol* 1991;109:1085-1089.
5. Nishi O. Vitreous loss in posterior chamber lens implantation. *J Cataract Refract Surg* 1987;13:424-427.
6. Balent A, Civerchia LL, Mohamadi P. Visual outcome of cataract extraction and lens implantation complicated by vitreous loss. *J Cataract Refract Surg* 1988;14:158-160.
7. Claoue C, Steele A. Visual prognosis following accidental vitreous loss during cataract surgery. *Eye* 1993;7:735-739.
8. Allinson RW, Metrikin DC, Fante RG. Incidence of vitreous loss among third-year residents performing phaco emulsification. *Ophthalmology* 1992;99:726-730.
9. Desai P. The National cataract surgery survey: II Clinical outcomes. *Eye* 1993;7:489-494.
10. Quillen DA, Phipps SJ. Visual outcomes and incidence of vitreous loss for residents performing phacoemulsification without prior planned extracapsular cataract extraction experience. *Am J Ophthalmol* 2003;135:732-733.
11. Blomquist PH, Rugwani RM. Visual outcomes after vitreous loss during cataract surgery performed by residents. *J Cataract Refract Surg* 2002;28:847-852.
12. Cruz OA, Wallace GW, Gay CA. Visual results and complications of phaco emulsification with intraocular lens implantation performed by ophthalmology residents. *Ophthalmology* 1992;99:448-452.
13. Ionides A, Minassian D, Tuft S. Visual outcome following posterior capsule rupture during cataract surgery. *Br J Ophthalmol* 2006;85:222-224.
14. Frost NA, Sparrow JM, Strong NP, Rosenthal AR. Vitreous loss in planned extracapsular cataract extraction dose lead to a poorer visual outcome. *Eye* 1995;9:446-451.

رتینوپاتی دیابتی باشد. در گروه کنترل ۶۲ مورد از ۷۹ بیمار دید مناسب داشتند که به طور معنی داری نسبت به گروه عارضه دار بیشتر بود ($P < 0.001$).

ادم ماکولای سیستویید (CME) و جداشده شبكیه (RD) دو عارضه دیگر خروج مایع زجاجیه می باشند. در سایر مطالعات بروز CME متعاقب خروج مایع زجاجیه بین ۱۰ تا ۲۰ درصد گزارش گردیده است^{۷,۱۰,۱۱,۱۲}. در مطالعه Blomquist^{۱۱} و Claoue^۷ هیچ موردی از RD گزارش نگردید و در مطالعه Frost^{۱۴}، تنها ۲ مورد (۴ درصد) مبتلا به این عارضه شدند. در مطالعه ما ۴ مورد (۶ درصد) CME و ۶ مورد (۹ درصد) ادم ماکولای مقاوم به درمان (CSME) و ۴ مورد (۶ درصد) جداشده شبكیه متعاقب خروج مایع زجاجیه رخ داد؛ این یافته ها اگرچه مشابه سایر مطالعات است اما نسبت به گروه کنترل با تنها ۲ مورد وقوع CME، به صورت معنی داری بیشتر می باشد ($P < 0.05$).

اگرچه براساس مطالعه Javitt و همکاران^۴، خروج مایع زجاجیه شناس بروز اندوفتالمیت را تا ۵ برابر افزایش می دهد، در مطالعه ما هیچ موردی از اندوفتالمیت رخ نداد. همچنین میزان PXF در گروه عارضه دار بیشتر از گروه شاهد (۲۰ درصد در مقابل ۵/۱ درصد) بود. در واقع PXF خود عامل خطر خروج مایع زجاجیه بوده و باید مد نظر قرار گیرد^۹.

بر حسب اطلاع نویسنده کان در مطالعات مشابه تاکنون مقایسه